

Proti zvišanju davkov.

Kar se namerava za 100% povišati vse neposredne davke (zemljiški, dohodnina, pridobnina, hitnorazredni, najeminski itd. davki), je potrebno, da protestirajo proti temu vse občine, okrajni zastopi, stanovske in gospodarske organizacije, krajevni odbori Kmetijske, Delavske in Obrtne zveze in sicer takoj ter pošljejo proteste Jugoslovanskega kluba v Beogradu. V prihodnji številki "Slovenskega Gospodarja" pričujemo tozadevni članek, katerega je napisal poslanec Pušenjak.

Politični ogled.

Kraljevina SHS: Med vladnima strankama — demokrati in radikali — se vrši ljuta borba radi 44 člana volilnega zakona za oblastne skupščine. Radikali stoje neomajno na stališču, da je volilni red za oblastne skupščine v tesni zvezi z volilnim redom za narodno skupščino. Ravno v tej točki pa nasprotujejo radikalom najbolj demokrati. Kakor vedno, tako so muslimani in samostojni tudi v tem slučaju zvesti oprode naših demokratov.

Zunanji minister dr. Momčilo Ninčič je v seji narodne skupščine dne 21. t. m. odgovorjal poslanecu Moskovljeviču na vprašanje glede delovanja generala Wrangla in ostalih ruskih beguncev. Minister je zavijal oči in povdarjal, da se bivanju generala Wrangla na našem ozemlju ne more pripisovati nikake vojaško-politične važnosti. General Wrangel je v naši državi baje samo begunec in sicer zelo upliven (?) begunec. Kot vsak drugi begunec, tako uživa tudi general Wrangel našo gostoljubnost pod enakimi pogoji. (Blagor o nim, ki verujejo, op. ur.)

Demokrati in radikali razpravljajo o razdelitvi Srbije na oblasti. Do sporazuma se sveda niso prišli, ker gre v prvi vrsti za strankarske interese. Minister Trilkovič, star radikalec, je izjavil, da se v Srbiji ne bo nič spremenilo in da bo ostalo pri starih okrogih ali okrožjih. Na ta način bo imela Srbija sorazmerno največ uradništva (plačevali bodo prečani, op. ur.), in dobila bo tudi več poslanskih mandatov, kakor druge pokrajine, ker tvori vsaka oblast volilni okraj. (To so predpriprave za preglasovanje v bodočih parlamentih.)

Po dolgem premišljevanju je prosvetni minister Svezozar Pribečević vendarle vložil tožbo proti Stojanu Protiću. Vsa javnost je radovedna, v kakšnem svojstvu bode — Pribečević stopil pred sodišče: ali kot mogočni, oblastni minister, ali kot navađen državljan. Stvar, ki je jako zanimiva in za naše razmere žalostna, bo dvignila veliko prahu, ker ima Pribečević v Protiću premagovati jako nevarnega in bistroumnega nasprotnika, ki gotovo ne bo štedil z uničujočimi dokazi.

Reka: Za predsednika konstituante je imenovana dr. Rudan, ki baje namerava sklicati neodvisno reško konstituanto ali ustavotvorno skupščino. Raščisti, katerim to ni po volji, zahtevajo, da še naj nadalje izvršujejo tri osebe vladne posle. Avtonomisti se ne bodo udeležili sei reške konstituante.

Čegoslavaška: Dr. Kramar, voditelj desneva krila čeških narodnih demokratov, je na javnem shodu svoje stranke napadal dosedanje Benešovo zunanjo politiko, zlasti v vprašanju gospodarske konference v Genovi. Stari klečepalac pred Francozi in francosko politiko nasilja je izrazil "bojazan", da bi se Rusija in Nemčija utegnili na genevski konferenci sporazumeti, "kar se mora na vsak način preprečiti." Nadalje je dr. Kramar govedal o vseslovanstvu, o demokratski Rusiji itd. Časopisje, ki odobrava Benešovo politiko — med drugim Masarykova "Československa republika" in "Česko slovo" — je naperilo proti dr. Kramaru stvazne, a ostre odgovore. Trezni ljudje so na Českem mnenja, da mora vlada stati na stališču — praktičnega socializma in da morajo Čehi braniti sebe, genevsko konferenco in smernice male antantne.

Genovska konferenca. Vsi narodi Evrope pričakujejo z nestrpnostjo dogodkov na genevski konferenci. V Genovi sami se vrše velike priprave. Odposlanstva posameznih držav bodo po zadržilih časopisja zelo številne. Nemoi odposljejo 80 članov, Italijani 100, Norvežani 8, Svedci 10, Španci 15, Avstrijci 6, Madžari 71 Rusi 80, Čehoslovaki 15, Poljaki 35, Grki in Rumuni 20 do 25, Albanci 3, Kraljevina SHS pa najbrže 12 delegatov. V Londonu, Moskvi in drugih središčih se že vrše redposvetovanja. Sovjetska vlada je povabila zastopnike Poljske in baltičskih držav na predkonferenco, ki naj bi se vršila koncem tega meseca v Moskvi. Poljski ministrski predsednik Skirmund je vzel ovanklo na znanje in izrazil željo, da se datum sestanka določi tako, da se bodo mogle odločiti tudi baltičske države, ali se konference udeležijo ali ne. Vlade obrobnih držav v Helsingforsu, Rigu in Kornem so istotako sprejele iz Moskve poziv radi udeležbe na predkonferenci.

Tedenske novice.

Smrt blagega duhovnika. Dne 20. t. m. je umrl pri Sv. Trojici v Halozah župnijski upravitelj č. g. Peter Zi-

rovnik. Rajni je bil iz reda minoritov in rojen pri Sv. Trojici v Halozah leta 1874. Blagopokojni je bil blagomila duša in je neizmerno veliko pretrpel ob izbruhu vojne leta 1914. Ptujski nemškutarji so ga ovadili okrajnemu glavarstvu, da je rovaril proti Avstriji in hvalil Srbe in Ruse. Glavarstvo v Ptujju je izdalo zaporno povelje. Č. g. Peter je bil leta 1914 nastavljen kot kaplan v St. Vidu pri Ptujju. Orožnik — zagrižen nemškutar, je gospoda Žirovnika vklestil in ga gnal nalašč skozi celi Ptuj, kjer je čakala nedolžno žrtev vsa zbrana ptujška fakinaža, ki je navalila na vklestjenega gospoda Petra, ga tolkla, pljuvala vanj in ga psovala. Vsega pretepenega raztrganega in onemoglega so prignali orožniki v Gradec, kjer je predsedel nekaj mescev v preiskovalnem zaporu. Vse ovadbe ptujskih nemškutarjev so se izkazale pred vojaškim sodiščem kot izmišljotina, nakar so g. Žirovnika izpustili iz ječe. Ravno kar opisano je na g. Žirovnika zdravstveno skrajno slabo vplivalo. Od tega časa naprej je vedno bolehal, dokler mu ni nemala smrt 20. t. m. upihnila luč življenja. Vsi, ki so poznali rajnega g. Petra in jim je znano njegovo trpljenje, ga bodo ohranili v trajno dobrem in nezabnem spominu. Bodi mu neskaljen mir nad zvezdami, ker tukaj ga ni imel vsled krivde ptujskih nemškutarjev in ovaduhov.

Obtožba proti generalu Zečeviću. Nedavno smo poročali, da je omenjeni general in prejšnji vojni minister vpoklical sredi zime rekrute v kadrovske službe. Po njegovi krivdi je vsled mraza, prehlajenja itd. pomrlo 300 mladeničev, par tisočev pa jih še leži po vojaških bolnišnicah. Zečević je z vpoklicem prekršil ustavo. Jugoslovanski klub, narodni socijalisti, republikanci in socialisti so radi tega vložili skupno obtožbo proti Zečeviću. Tozadevna parlamentarna razprava se bo vršila 29. t. m. Demokrati, stari sovražniki imenovanega generala, so se potuhnili in nočejo pokazati, kako bodo v tej umazani zadevi nastopili. Radikali, katerim leži oprostitev generala Zečevića silno na srečo, pa grozijo demokratom tako-le: Če boste vi zahtevali Zečevićevo glavo, nam morate kot protiuslugo dati Pribečevića, ki spada radi svojih izvršenih spletkarij istotako pred sodišče! Prepričani smo, da tudi v tem slučaju vrana ne bo dež izključevala vrani oči. Demokrati kakor radikali so danes umazani do ušes, eni in drugi imajo svoje grehe in svoje ogabnosti na vesti, zato ne bo izročen sodišču niti general Zečević, še manj pa vsemogočni Pribečević. V naši državi je pač tako, da lovijo oblasti najnedolžnejše ljudi, zlasti politične osumlence in nasprotnike vladnega režima, vladna večina in zbornici pa največjih krivcev in protiljudskih zločincev samo zato ne izročijo sodišču, — ker zavzemajo visoke položaje.

Borba za žensko volilno pravico. Član Jugoslovanskega kluba naš poslanec dr. Hohnjec je v seji zakonodajnega odbora dne 16. t. m., v kateri se je vršila razprava o volilnem redu za oblasti in kraje, izrazil ostro grajo, da se ni dala ženskam volilna pravica. Govornik je povdarjal, da se je naša stranka ob vsaki priliki trudila izvajati ženskam volilno pravico, toda vselej brezuspešno, ker isti nasprotujejo predvsem njeni strupeni sovražniki samostojneži in demokrati. Izvajati je, da je ravno žena ona, ki vzgaja narod, ki vzgaja deco v verskem in narodnem oziru. Kdor hoče, da bo ljudstvo prešinjeno z narodnim duhom in vneto za naše visoke politične cilje, mu mora tega duha vcepiti po ženi in zato ženske uvesti v politiko, kajti žena vendar ni žival, ki bi morala samo delati, ki bi bila manjvredna bitje. Ona je enakovredna z moškim. Čut pravičnosti veleva, da se ji da to, kar pripada človeku. Ni niti enega razloga za to, da se krati ženskam volilna pravica. Sklepnico je vprašal dr. Hohnjec naše vladinove: Ali morda smatrate ženske za protidržaven element, katerega je treba skrbno odvracati od vsakega vpliva na politiko v naši državi? Vemo sicer vnaprej, da bodo ostale odločne zahteve naših poslancev po ženski volilni pravici glas vpijočega v puščavi, vemo pa tudi, da bodo naše ženske pri prihodnjih volitvah znale temeljito obracunati s samostojneži, demokrati in sličnimi škrtali!

Naš voditelj dr. Korošec se je mudil od 14. do 17. t. m. med našim slovenskim delavstvom v Trbovljah, Velenju in v Mežici na Koroškem. Bila so to delavska politična zborovanja, na katerih je ob obilni udeležbi poročal dr. Korošec.

Zborovanja Kmetijske zveze. V Zrečah in Konjicah sta se vršila na Jožefovo dva dobro uspela shoda KZ. Zborovalci so na obeh shodih soglasno izrekli Jugoslovanskemu klubu zaupnico.

Slabostojni minister Pucelj in narodna obsodba njegovega ministrovanja. Kako zna naš slovenski narod javno obsoditi voditelja izdajic slovenske avtonomije ministra Pucelja, sta pokazala od slabostojnih sklicana shoda v Slov. Bistrici in v Kranju. Na teh dveh shodih gospod minister sploh ni prišel do besede. Za nedeljo se je napovedal Pucelj z Mermoljo v Slov. gor. in sicer v St. Lenart. Da se ne bo godilo gospodu ministru v St. Lenartu bolje kot v Slov. Bistrici in Kranju, o tem smo čisto prepričani, ker naš slovenjgoriški kmet že dobro loči med pravim kmetjskim poslancem in med mesarjem-ministrom. Kako je opravil gospod Pucelj v St. Lenartu, homo poročali prihodnjič na veliko zabavo naših cenjenih čitateljev in somišljenikov.

Samostojna pobožnost. Od Sv. Jurija na Pesnici nam poročajo, kako sta na nedeljo Mermoljevega shoda oba vernika Mermolja in nadučitelj Robnik svojo službo božjo obhajala: naši ljudje so hiteli v cerkev, ona dva pa se po cesti sprehajala ter se posvetovala, kako bi mogla ljudi bolj naučebati; tudi sta menda stavila, kateri da bo znal svoja politična kurja čreva bolj na dolgo razmotavati. No, posrečilo se je obema skupaj, jih ravno cel popoldan razgovorili; kateremu da gre klobesarsko prvenstvo, bo odločila menda posebna komisija, ki jo bo naša vlada v ta namen poslala na luno. Tam bodo tudi vzgojitelji-veščaki sklepali, o najprimernejšem odlikovanju za učitelja-vzgojitelja, ki javno govori o svojih bivših treh ljubih, katere je svojčas vse obenem za nos vodil.

Minister, ki govori nerensico. Ljubljanski "Novi čas" piše, da je finančni minister dr. Kosta Kumanudi (demokrat) članom Jugoslovanskega kluba ponovno obljubil, da bo krivice, ki so se v drž. proračunu storile katoliški Cerkvi, popravil, in da bo sprejel vse predloge, ki bodo predloženi verskemu ministru dr. Krstelju. Slovenski in hrvatski škofje so predložili tozadevne predloge za proračun 1922, a finančni minister je snedel svojo besedo in noče nič slišati o tem, kar je še nedavno obljuboval po-

slancem. Kdo naj veruje dandanes "jugoslovanskemu ministru"?

Od meje. «Slovinci smo srečni in zadovoljni» (dr. Kukovec) ali: kako se pripravlja revolucija med ljudstvom. Takozvani dvolastniki smo si morali z vsoto težavo oskrbeti prolaznice, da smemo obdelovati posestva onstran nove državne meje. Naenkrat si finančni minister izmislil naredbo, da morajo na teh prolaznicah biti tudi slike vsega osobja in baje tudi vprežne živine, ki je opravičena prekoračiti mejo; in čez par dni odmejne straže že ne puste nikogar na ono stran, brez fotografij. Tako se nam zdaj — ker fotografa nismo mogli hitro dobiti sem — poteče cel teden, da ne moremo sejati in delati, ko je vreme za to ugodno, zdaj pa pričakujemo deževje, in tako smo letošnji žetev morda že opravili. Tako skrbe za prehrano naroda na eni strani brezvestni izvoznikarji, na drugi pa naši lastni stražarji, a vse pod žezlom naše vlade, ki se ji ne bomo za njeno skrb mogli nikdar zadostno oddolžiti.

Obmejna šiba božja — Wranglovci bodo izginili. Iz Beograda poročajo, da je finančni odbor sklenil, da bodo zloglasni Wranglovci-stražarji naših mej odpoklicani in pride na njih mesto zopet finančna straža. Wrangel sam bo menda začel zopet zbirati svojo razpršeno armado in bo poiskoval kake oborožene korake proti sovjetski Rusiji. No, nam Slovincem pač ne bo žal za Wranglovci, ki so našemu obmejnemu ljudstvu napravili dovolj sitnosti, nasilja in upravičene nevolje. Sam Bog jih skoraj odnesi daleč proč od nas!

Srebrna poroka. V Ormožu sta dne 26. februarja t. l. obhajala srebrno poroko Andrej in Ivana Kovačič iz Dobrovoje. Č. g. dekanu bode izrečena prisrčna zahvala za lepe besede, katere so izpregovorili srebrnoporočencema v trajen spomin. Dal Bog, da srečna zakonca doživita zlato poroko!

Umrj je v Dobrenju vrli in daleč na okrog znani, obče priljubljeni župan Jakob Polanec. Star je bil komaj 37 let. Kako priljubljen da je bil, je pokazal njegov pogreb, za kar bode izrečena zahvala vsem udeležencem ter domačemu organistu za nagrobnico. Rajnemu bode zemljica lahka! Pozdrave pošiljajo uredništvu "Slovenskega Gospodarja" in "Straže" ter vsem čitateljem teh listov naši vrli mladeniči-vojaki iz Knaževca s prisrčno zahvalo za neustrašen nastop naših poslancev v svrhu izboljšanja razmer naših vojakov, ki služijo tam doli onkraj Save!

V prid Dijaški kuhinji v Mariboru. Mariborski učiteljski in učiteljske priredijo 1. aprila v Götzovi dvorani koncert. Na koncertu se bo proizvajala znamenita skladba "Vnebovzetje", katero je uglasbil eden najboljših slovenskih skladateljev — pater frančiškan Hugolin Sattner. Čisti dobiček tega koncerta je namenjen Dijaški kuhinji v Mariboru in ga baš radi dijaške podpore priporočamo vsem deželanom.

Stavka krojaških pomočnikov v Mariboru še vedno ni končana in še traja dalje. Stavkujoči krojaški pomočniki zahtevajo 50 odstotno povišanje mezd, dočim jim mojstri ponujajo 30 odstotkov.

Tudi pri nas v Sloveniji na železnicah trli pragi. Po južni Srbiji in sploh na državnih železnicah se je že zgodilo dokaj nesreč radi preperelih pragov, ki so bili položeni pred 40 leti. Več vlakov je že skočilo s tira. Glede železniških nesreč se dosedaj ni bilo pritožiti na južni železnici, ki je doslej še precej dobro skrbel za popravila na svojih progah. Dne 17. t. m. pa so skočili pri postaji Blanca trije vagoni osebnega vlaka iz tira radi trlih pragov južne železnice. Težkih poškodb ni bilo, le neka ženska in trije železničarji so bili lahko poškodovani. Radi te nezgode pa je bil ustavljen promet na progji Zidanmost—Zagreb čela dva dni.

Novo poglavje naše brezglave gospodarske politike! V naši državi imamo nekaj prav dobrih tovarn, v katerih se popravljajo lokomotive in vagoni. Namesto, da bi naša vlada razširila obrat v teh tovarnah, zadovoljila delavstvo, in sprejela v službo nove, spretne delavske moči, je pa dala v popravilo nič manj, kakor 400 naših lokomotiv ravnateljstvu madžarskih državnih železnic. Več sto milijonov dinarjev bo romalo na Madžarsko. Tako skrbi naša sedanja vlada za davkoplačevalce in za delavce.

Izmed vseh pokrajin v Jugoslaviji je najbolj uboga ter pomilovanja vredna Dalmacija. Že večkrat smo poročali, kako obupna lakota in pomanjkanje hrane uboga Dalmatince vsled lanske slabe letine. Naša vlada nič ne stori, da bi preskrbela gladne Dalmatince s prehrano, ampak le podpira z denarjem divjaške fašiste, ki se trudijo, da bi divjaškim in nasilnim potom pretvorili Dalmatince v centralistične kučke. Povsod po Dalmaciji pašujejo občinski komisarji — demokrati, ki so pri narodu osvraženi do skrajnosti. Povdariti treba, da ni bilo v Dalmaciji občinskih volitev že celih 11 let. Dalmacija je vsestransko v obupnem položaju.

«Agrarna reforma» v Vojvodini. Vojvodinčani pravijo, da je «agrarna reforma» to, kar ovira razvoj poljedelstva in kar v enomer razburja vaški svet. Vsaka stvar, ki jo vzamejo gotovi oblastni organi v roke, povzroča nemir za nemir, zdražbo za zdražbo, na drugi strani pa še večje izkoriščanje. Vse, kar so razni načrti dobrega obetali, se je v rokah raznih nesposobnih in sebičnih ljudi, zavrglo v pravo narodno nesrečo. Iz Banata se čuje, da je mnogo zemljišč neobdelanih, in samo na enem imetju Cekoničevem nad 5000 oralov, ljudje, ki so se na ta zemljišča zanašali, so pa sestradani in še danes brez prisače zemlje. Prebivalstvo iz Sočjaške si želi danes nazaj stare čase in poslali so svoje odposlanec v ministrstvo, naj se zemljiška posest vsaj toliko uredi, kot je bilo leta 1868, — če že gospodje ne znajo ali pa nočejo drugače. Odposlanci so se iz Beograda vrnili še bolj pobiti in razočarani kot so prišli. Minister jim ni vedel drugega povedati kot to, da naj čakajo in čakajo, da se bo v parlamentu vse uredilo in ko bo «urejeno», se mora temu vsak pokoriti, — če ne, bo pa ustreljen. Seljaki, ki so prišli iz Beograda, kar verjeti niso mogli besedam, ki so jih čuli. Zelostni se pogledujejo in pravijo: «Madžarji so nam grozili s smrtjo, stiskali so nas, pa vse smo prenašali in pretrpeli. Da se bo to sedaj ponavljalo, si pa nikdar nismo mislili». O raznih oblastnikih na mestih agrarnih in drugih komisarjev prinašajo listi iz Vojvodine prav značilne opise in črte. Ta je radikal, oni je demokrat in vsak služi samo svojim strankarskim pajdašem. Bogatini, ki pripada isti stranki, kot komisar, se ne vzame, pa če ima še toliko neobdelanega in vse kar se deli, se deli zopet samo po strankarskih zaslugah in potrebah, največji reveži pa ostanejo prazni. Dokler ne bo nepristranskih in osebno čistih in poštenih ljudi na upravnih mestih v teh krajih, ni mogoče, da bi bilo bolje.

Naseljenec ali kolonisti. V današnjih listih čitamo vesti, da se odpravlja večje število Slovencev-Primorcev v južno Srbijo, kjer bodo naseljeni ali

kolonizirani v okolici Prištine, — in ob tej priliki se moramo s posebno bridkostjo spomniti na brezbriznost naše vlade za koloniste. Naseliti se dajo v tujin, več ali manj divjih krajih itak samo siromašni ljudje, dobrovoljci, invalidi in begunci, na reveže se pa pri nas prav malo ozira. Veliko zemlje in sicer najboljša, so dobrovoljcem in beguncem dati itak samo na papirju, v resnici pa svojim političnim pristašem po vaseh, ki so že itak imoviti ali pa imajo službe in zemlje sploh ne potrebujejo. To se je dogajalo po južni Srbiji in tudi po Vojvodini. Z zemljo so bili obdarovani policaji, zandarji, razni pisarji in politični agitatorji, ki so to zemljo za drag denar dajali revežem v zakup. Vlada je mislila, da bo na ta način obdržala svoje posejane in pisarje v teh slabih krajih in zato ni hotela ne videti, ne slišati, kako se njeni darovi izkoriščajo, kako se z zemljo, ki je revežem namenjena, trguje in veržijo. Lepše kose v južni Srbiji so si pa kar bogati gospodje iz Beograda in iz same vlade — pridržali, češ, to je predobro za delitev, to se ne bo delilo, to si sami pridržimo. — Dobrovoljci in begunci, ki so vendarle pri vsem tem nekaj zemlje dobili, so pa goli in bosji, praznih rok na nje sedeli — brez pomoči in brez kakega varstva. Nekaterim so dali zemljišča kar v okrajih, o katerih je vlada dobro vedela, da pripadajo Rumuniji. Rumuni so prišli, nagnali so naselnike, ki so že začeli svoje deleže obdelovati, in ti siromaki se potikajo sedaj kot berači okrog, in niti škoda se jim ne povrne. Če se ta ali oni bolj čvrsto zavzame za svojo državljansko in človeško pravico, ga pa obtožijo in preganjajo kot — komunista. O takih slučajih ve povedati glasilo dobrovoljcev „Nova otadžbina.“ Kakor hitro se revež po stavi na noge — je komunist, če pa tiho strada in umro, ga pa občine v tujem svetu še pokopati nočejo, ker je — tujec. V ministru agrarne reforme ni reda in ni čuta za potrebe ubogega naroda in odtod izvirajo vse nezgode naših kolonistov.

Prihodi od trošarin. V mescu januarju t. l. je dala trošarina v celi državi v skupnem iznosu prihod od 33.440.564 dinarjev. Istega mesca lanskega leta je znašal skupni prihod 21.630.766 din., letos torej za 11.809.794 dinarjev več, to je narastek od 50 procentov. V državnem proračunu je bilo predvideno za eden mesec vsega skupaj okrog 11.298.000 dinarjev, prihodi so pa trikrat večji. Torej več kot pričakujejo, izmolzejo iz ljudstva, pa naj bo trikrat ali desetkrat več — vse je premalo, vse gre in od dneva do dneva se večajo milijardi primankljaji!

Slika iz življenja pravoslavni popov v Srbiji po beograjskem listu „Balkan.“ V nekem selu podrinjskega kruga sta bila dva popa: pop Ljuba kot predstojnik, in pop Janko, njemu podrejen. Popa sta se strašno sovražila, da je celo okrožje govorilo o tej mrznji. Stari pop Ljuba umre, pop Janko, ki je s tem trenutkom samostojni upravitelj cerkve in parohije, pa noče pokopati svojega tovariša. Vse se pripravlja za pogreb, pop Janko pa sedi doma in se ne prikaže. Istega dne umre nekemu seljaku hčerka, seljak pride k popu Janku, ter ga prosi, naj pride in vodi pogreb. Pop hoče pokazati svojo oblast, ter vnaprej zahteva 200 dinarjev. Kmet pravi, dam, če je to zakonita taksa, pop pa robato odvrne: „Če ti ni prav, pa zbudi mrtvega popa, da ti jo on pokoplje!“ Kmet hočeš, nočeš, plača, in pop obred prav hitro opravi. Ko se vrne, je že cela vas zbrana, da izkaže zadnji čast pokojnemu popu Ljubi. Pop Janko se zato ne zmeni, doma se mirno vsede in gleda skozi okno. Pridejo ugledni vaški možje, pa ga prosijo, naj vendar pozabi na staro sovražstvo in naj vodi pogreb, ker tudi drugega duhovnika ni daleč na okoli. Pop Janko noče in noče. Ljudje ga prosijo, naj vsaj iz cerkve da vse, kar je za pogreb potrebno, pa pop Janko niti to noče storiti. Odurno jih odganja, češ, moje sovražstvo sega tudi onkraj grobe. — Pride njegov sin, prosi, pa vse zastoni. Ker ve, kje je cerkveni ključ, odide, da bi vsaj iz cerkve vzel, kar je za pogreb potrebno. Oče pa zdrinja za njim in dolgo sta dirjala krog cerkve. Nazadnje pop sina ujame ter mu s surovo silo strga ključ. — Popa Ljubo so morali brez ceremonij pokopati.

Najvažnejša vprašanja — raznih ministrskih sej so čisto čisto spekulativne in profitarke zadeve raznih izkoriščevalcev, ki imajo zaslonbo ali pa celo pajdaja v osebi tega ali onega ministra. Tako so se pred kratkim ministri prerekali po cele ure radi nekega Račića, ki hoče spraviti med svojo vlast in posest velike državne gozdove blizu Dečan, vredne blizu 30 milijonov dinarjev. Kakor čitamo v nekem beograjskem listu, je bil ta Račić pred kratkom še komit ali hajduk, ima pa zaslonbo Pašičevo in Pašič je na tej seji govoril zanj — cele dve uri. Trdil je, da je Račić — „narodnostno zelo zaslužen“ in da bi se mu na vsak način morali prepustiti gozdovi. Minister za gozdove in rudnike je pa ugovarjal, sicer ne radi ugleda in koristi države, temveč za to, ker bi rad ta profit kakemu ljubljencu naklonil. — Tako se delal Pašič važne državne reči kar z eno besedo reši, ali pa celo samo pokima in odkima, — za svojega ljubljenca pa govori po cele ure.

Požar v Prvi hrvaški štedilnici (posojilnici) v Zagrebu. Pred dobrim tednom so nenadoma opazili mimoidoči plamen, ki je buknil iz krova tega lepega poslopja. Redarji so takoj začeli z alarmom in ko je dospela požarna bramba, je bil že ves krov v ognju. Škode bo poldrugi milijon kron. Ko se je ogenj udušil, so se začele obširne in vsestranske preiskave, kako je mogel nastati ogenj. Pri tej priliki so takoj osumili kleparske delavce, ki so že več dni izvrševali popravila na strehi ter pri svojem delu uporabljali tudi luč z bencinom za topljenje pločevine (Lötampe). Mislilo se je, da so bili neoprezni in da so čez poldne, ko so počivali od dela, pozabili gorečo luč na strehi, pozneje se je pa dognalo, da isti dan sploh niso imeli opraviti z lučjo in da so torej nedolžni. Izgleda, da so ogenj neznan storilci nalašč zanetili.

Vendar enkrat ena pametna! Naši ministri so se dolgo časa med seboj prerekali: ali bi naj zopet upeljali takozvani poletni čas, ali ne! Na zadnjem posvetovanju pa se je odločil ministrski svet, da se v naši državi letos ne

uvode poletni čas, ki je povzročal svoj čas toliko upravičene nevolje med kmetiskim ljudstvom.

Železniške proge v Srbiji hočejo spraviti v spekulativne in izkoriščevalne roke. Eden od posejanih beograjskih listov razkriva nove umazane nakane, ki hočejo izrabiti državno premoženje samo zato, da se par gospodov silno obogati. Snuje se železniška družba, ki se pogaja z beograjskimi oblastniki za celo mrežo železniških prog v Srbiji, ki naj bi postale za dobo 80 let njena popolna last. Na čelu družbe je troje ruskih knezov, a za njihovimi hrbti se skriva pa več ameriških kapitalistov in — tudi naš politični starosta Nikola Pašič, ki pač noče zamuditi nobene prilike, ki obeta dovozi dobička. Družba ima baje na razpolago 18 in pol milijona dolarjev, zahteva pa seveda od naše države z železniško koncesijo vred tudi pristo in neomejeno izkoriščanje raznih zemljišč ter rudnikov. Družbo javno zastopajo ruski knezi — „ubogi begunci“ seveda, ki so že toliko stroškov napravili naši državi, — pogajanja med njimi in našimi oblastniki se vodijo doslej še tajno, a ne smemo se pa iznenaditi, če naenkrat čujemo, da je vse sklenjeno. Saj so naši oblastniki že dolgo časa pripravljali na to v svojih listih, češ, da bi bilo najbolje, dati promet v tuje roke.

Novi parobrodi. Med Zemumom in Beogradom začne ta dni voziti dva nova parobroda Jugoslovenske banke. Eden se imenuje „Kosovo“, drugi pa „Topola“. Prometna zveza je določena po dnevi za vsako uro enkrat sem in tje. Tretji parobrod, ki se te dni preizkusi, bo pa tvoril zvezo med Beogradom in Pančevo. Na vsakem parobrodu je prostora za 59 potnikov.

Zanimivosti iz južne Srbije. Znano Kosovo polje je zelo redko obljudeno in to radi nezdravega podnebja in radi tolovajskih band, ki se neprestano podijo po teh krajih in ogrožajo imetje in življenje prebivalstva. Sedaj se je odločilo večje število primorskih Slovencev, da se bodo naselili na Kosovem polju. Prvi del teh kolonistov je že na potu. Pred dobrim tednom so vdrli na naše ozemlje pri Metohiji albanski roparji, ki so plenili po južnosrbskih krajih. Te roparske tolpe so se lotile naše obmejne stráže, katere so podpirali orožniki in kmeti. Borba z roparji je bila zelo ljuta in je zahtevala 5 mrtvih razbojnikov, ostali pa so zopet pobegnili preko meje v Albanijo.

Radi tatvine kaznovan, a zopet upravnik pošte. Amerikanska pisma, v katerih so bili dolarji, je odpiral in kradel dolarje, pošne pakete si je prisvajal Nikolaj Manojlovič. Njegovemu nečednemu in tatinskemu poštnemu uradovanju so prišli na sled ter ga obsodili na dve leti ječe. Manojlovič je odsedel radi tatvine mu naloženo kazen v Mitrovici. Sedaj pa, ko je prišel iz jetnišnice, je slučajno njegov bivši součenec minister in sicer g. Žarko Miladinović. Do ministra šolskega tovariša se je obrnil kaznjenc Manojlovič in ga je res imenoval poštarnim ravnateljem v Srbobranu. Zopetna imenovanja bivših tatov na tako odgovorna mesta, kot je n. pr. mesto poštarnega ravnatelja so za nas vse dokaj žalostna prikazen, kakršnih pač nismo vajeni.

V Beogradu vse, v Sloveniji nič! Da se steka ves naš davčni denar v Beograd, dokazuje čudno dejstvo, da naša centralistična vlada zida v eno mer nove državne palače — ne kje na Hrvaškem ali v Sloveniji, ampak v Beogradu. V Beogradu bodo namreč začeli graditi novo pošto palačo s sedmimi nadstropji. Stroški te velikanske palače so preračunjeni na 40 milijonov dinarjev. Zopet nov dokaz centralističnega blagoslova!

Koledarčki KZ so zopet dospeli in se dobivajo ništvu SLS v Celju — Beli vol — po znižani ceni 14.

Pevski odsek izobraževalnega društva v Vojniku priredi na Marijin praznik, v soboto, dne 25. marca ob 3. uri popoldne v dvorani posojilnice v Vojniku igro „Najdena hči.“ Pred in po igri nastopa mešan zbor. Ker je čisti dobiček namenjen za nove zvonove v Vojniku, se vabite k obilni udeležbi.

Gospodarstvo. Iz vinskih trgov.

V Čehoslovaški so cene v zadnjem mesecu nekoliko narastle, navzile temu pa vlada v celi vinski trgovini malodane zasto! Po sorti in po kraju se gibljejo cene, med 800 in 1300 š. kron za hektoliter.

V Rumuniji prodajajo dobra, fina vina z 11 do 12% alkohola. Hektoliter vina stane 550 do 600 lei. Vlada je dovolila alkoholiziranje vin z davka prostim vinskim cvetom. S tem je pritegnila naše tudi češke trgovce, ki kupujejo v Rumuniji slabša vina s približno 7 do 8%, a jih z dodatkom finnega alkohola dvigajo na 12 gradov. Taka vina pa imajo Čehom veliko bolj po ceni, nego vina iz drugih držav. Po zadnjih borznih poročilih velja 1 lei — 2,25 K.

Mađžarska. Izmed vseh vinorodnih držav trpi vsleđ vinske krize v največji meri — Mađžarska. Trgovcev ni od nikoder; malenkostne količine se izvažajo še v Svico. Radi padeča mađžarskega denarja bodo vinske cene v tej deželi tokrat prav znatno poskočile. Stagnacija na vinskem trgu so zakrivila tudi razdrapano politične razmere, ki pretresajo Mađžarsko osobito na mejah napram Čehoslovaški in Avstriji. Casopisi poročajo, da se izlihotajo iz Mađžarske veliko vina v Jugoslavijo, ker so mađžarska vina sedaj najcenejša v vsej Evropi. Za slabša vina se plača 1800 mađžarskih kron. Za boljša pa 2400 do 3800 K. (Na zagrebški borzi je nedavno veljala ena mađžarska krona 45 naših para.)

V Avstriji se vinska trgovina slabo razvija; to pa pred vsem radi tega, ker avstr. krona neprestano pada. Kljub temu se držijo cene na sorazmerni višini. Za liter vina z 9—9,5% alkohola se plača 550 do 550 avstrijskih kron. Za vna-

z 11% celo 650 do 800 K. Za mlada, spomnjeavstr. vina se plača 80.000 do 100.000 K.

V Italiji je istotako nastal v zadnjem mesecu nekak zasto! Po glasu vinorodnega okoliša in sorti plačujejo za 1 hektoliter 100 do 300 lir. Italija se ma v zalogi kakih 20 milijonov hektolitrov vina. Bela istrska vina stanejo 140 lir, rdeča pa 210 do 220 lir.

Francija. Lanska letina je zaostala za celih 12 milijonov hektolitrov za predlansko letino. Izvoz je slab, domača potreba pa precejšnja. V Straßburgu prevladujejo sledeče cene po frankih: za rdece 7—8% vino 95—105 frankov, za belo 110—120; rdece 8—9% vino 105—115, belo 120—130; za rdece 9—10% vino 115—125, belo 130—140; za 10—11% rdece vino 150—155, za belo 150—160. — Alzaška močna vina so po 300 do 400 frankov; bela steklenična vina boljše kakovosti pa stanejo 4—8 frankov.

Španjska. Cene so čvrste, trgovina pa nekoliko staba. Temu je krivo dejstvo, da Španjska se ni sklenila s Francijo in Svico trgovsko-politične pogodbe. Za hektoliter rezanega vina, rdeči Alicante, 15%, se plačuje 44—46 peseta. V Kataloniji prodajajo 10% na bela vina po 25 peseta, rdeča vina z 12% pa po 24 peseta.

Svica. Cene so nekoliko padle, povpraševanje naraslo, zaloge pa so neznatne. Cene so take: Fendant 1921, izbrano 1,85—2 franka, 1920 stane 1,50—1,80 frank.

Grška. Vina je v tej deželi malo, kar se je izvažalo v veliki meri v Solun in Francijo. 11% Santamaria stane 112—131 lir, 15% celo 145—150 lir. Rdeča kandijska vina plačujejo po 158, samoška pa po 270 lir.

Tovarna modre galice. V naši državi imamo sedaj 4 tovarne, v katerih se izdeluje modra galica. Še le sedaj so začeli misliti, da bi te tvornice lahko izdelovale več modre galice, kakor so jo dosedaj izdelovale, kajti v lanskem letu se je uvozilo v našo državo 43.224 centov modre galice, koje vrednost je znašala 60 milijonov kron. Ta ogromna svota bi bila lahko ostala v domači državi, ako bi imela vlada kaj brige za naše narodno gospodarstvo.

Sejmsko poročilo. Na svinski sejm dne 13. marca v Mariboru se je pripeljalo 29 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 6—8 tednov stari komad 600—800 K; 3—4 mesce stari 1000—1100 K; 5—6 mescev stari 1200 do 1400 K; 8—10 mescev stari 1600—1800 K. Poročilo mariborskih svinjskih sejmov že nismo dalje časa pri našli, ker sejmov sploh ni bilo radi slinovke in parkljeve.

Zivina iz Mađžarske. Komisija za vojne odškodnine v Parizu je določila, da nam mora Mađžarska v teku enega leta predati 6500 glav goveje živine, 3500 konj in 5000 ovac. Kako se bo oddajala in odpravljala ta živina, se bo te dni določilo v Budimpešti, kjer posluje komisija vseh v vprašanju vojne odškodnine priznanih in upravičenih držav. Pariška komisija je še določila, da se vrši izvoz na stroške mađžarske države. — Torej, v kratkem bodo zopet romale komisije iz Beograda po to živino in brez raznih umazanih spekulacij seveda ne bo šlo, ker so te že na dnevnem redu.

Naša brezglava gospodarstva politika. Cene za usnje so v naši državi dosegle naravnost nebotično višino. Dan za dnevom se izvažajo iz naše države cele vagone sirovih živalskih kož. Zanimljivo je, da se ne prepove izvoz sirovih kož, nam je neumovno, v državi imamo dovolj tovarnih predelovalnih sirovih kož za navadna obuvala, a imamo 2000 kož, ki predelujejo finejša koža, zato bi bile v interesu našega narodnega gospodarstva, da se prepove izvoz kož. V domačih tovarnah primanjkuje sirovih kož, ker se jih preveč izvažajo. Kože, katere izvažamo, se nam v obliki usnja vračajo iz inozemstva za visoke cene.

Cene za jajca. V Mariboru stane eno jajce 4—5 K, v Ljubljani jih prodajajo po 5—6 K, v Celju po 5 K, v Nemčiji na debelo po 2700—2800 mark za 1000 komadov, v Gradcu stane eno jajce 8, na Dunaju pa 10 naših kron. V Svici je povpraševanje po jajcih iz Slovenije zelo živahno, toda izvoz jajc iz naše države v inozemstvo zabranjuje neprimerno visoka carina, za katero dobroto se naj naše kmetice zahvalijo samostojnejem in demokratu, ki tvorijo sedanjo vlado.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zalcu je precej živahno gibanje. Hmelj je začela kupovati Francija, ki je nakupila 200 centov hmelja po 3100 kron za 50 kg in 300 centov po 3400 K za 50 kg. Tudi zunaj na deželi je bila hmeljska kupčija zelo živahna. Hmelj nečeskega izvora so kupovali po 2000 čehoslovaških kron za 50 kg. Na hmeljskem trgu v Norimbergu so hmeljske poskočile.

Lesni trg na Mađžarskem in v balkanskih državah.

Ogrska, ki je izgubila vsleđ mirovni pogodbi vse svoje gozdove, je navezana sedaj povsem na uvoz lesa iz sosednih držav. Po zimi je vsleđ neugodna vremenskih razmer vsa trgovina počivala, sedaj se pa je neznatno oživela, ker so izginili zadnji ostanki ledu na Donavi in na rekah na gornjem Mađžarskem, po kojih se je dovažal dosedaj ves les na Mađžarskem, ker je to najcenejša pot. Malo življenja na budimpeštanski borzi je prinesle tudi dejstvo, da se je otvoril promet na Donavi do Beograda. Prve pošiljatve lesa iz Slovaške v srednjo Mađžarsko so že šle skozi Budimpešto in tržijo, da je po vodni poti prišlo na Mađžarsko za približno 35 milijonov kron različnega lesa, zlasti drv. Vendar pa ovira živahno trgovino z lesom visoko sunje češke krone in češki veletrgovci so sklenili, da bodo odslej sklepali kupčije v rumunjskih mestih, da na ta način omogočijo vsaj deloma kupčijo. Kako si ta način kupčij predstavljajo, pa